

ЧУРІВНИК
І
СВЯЩЕННЕ
ДЕРЕВО

ЕСТОНСЬКА НАРОДНА
КАЗКА

**Жив собі колись бідний чоловік з дружиною в убогій хатині.
Щоб випалити піч, він ходив по дрова до далекого лісу.**

Якось розгулялася страшна буря. Побоявся бідар йти до лісу в таку негодю. „Візьму,—подумав,—гріх на душу—зрубаю старе священне дерево“.

**Замахнувся сокирою і вдарив так, що дерево аж застогнало.
Зненацька земля ворухнулась, і з-під коріння виліз маленький сивий
чоловік.**

—Зупинися!— грізно вигукнув він і спитав трохи привітніше:—
Яка біда привела тебе сьогодні до священного дерева?

—Злидні дошкуляють. Нічим у печі витопити,— виправдовувався
бідняк.

—Не чіпай дерева, йди додому, там у тебе дров на цілий тиждень вистачить,— сказав дідусь.

Прийшов бідняк додому і здивувався: коло тину лежала велика купа дров.

**Стала дружина дорікати чоловікові:
—І ти, старий дурню, так легко відпустив бороданя! Попросив би
у нього багатство.**

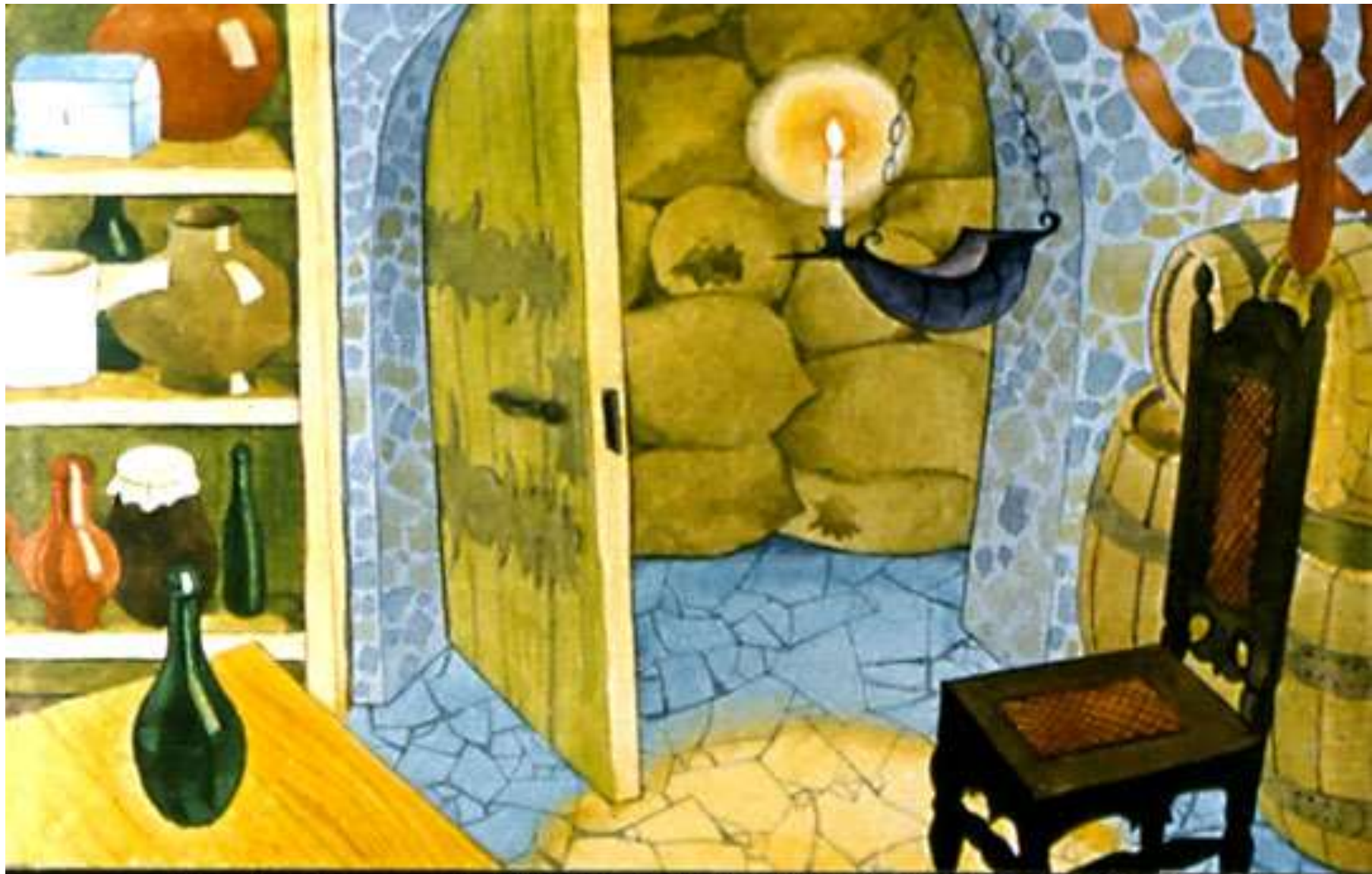
Чоловік знову взяв сокиру і пішов до священного дерева. Стукнув раз—старий умить з'явився і спитав голосно:
—Ну, чого ти, як дятел, знову стукаєш? Що тобі треба?

—Дрова в мене вже є,— відповів чоловік,— але потрібна ще нова хата, більша й краща від старої, і нова комора з повними засіками зерна, і все інше, що потрібне хуторянинові. За це обіцяю не чіпати священного дерева.

**Повернувся чоловік додому, а там новий будинок, дружина
молода і красива.**

**Велика комора, у засіках повно щерть різного зерна, всього
в досталь.**

Кілька років прожив чоловік у достатках, і заворушилася в його серці чванливість: а що якби стати сільським суддею? Узняв він сокиру, прийшов до дерева й пригрозив, що зрубає.

Постав перед ним сивий дідусь і питає:
— Що ти ще хочеш?
— Стати сільським суддею.
— Хай буде по-твоєму, іди собі додому.

Настали для чоловіка золоті дні. Всі сповняли його накази, шанобливо йому вклонялись, у корчмі підносили то вина, то пива, цілували йому руки і боялися, як вогню. Так прожив він майже два роки.

Але сталася лиха пригода. Поміщик (а його влада була вища) розсердився на суддю за непослух, наказав доставити його в мизу і там добряче відшмагати.

„Дідько б його побрав“, — лаявся суддя. Взяв він сокиру і пішов до священного дерева. Вдарив двічі — з'явився сивий дідусь.
— Що привело тебе сюди знову?

—До біса суддівство! Хочу стати поміщиком. Сповниш мое бажання—не чіпатиму дерева, а ні—зітну при самому корені!
—Йди собі додому, твоє бажання збудеться,—мовив дідусь.

Чоловік чимдуж подався додому, і коли замість свого будинку побачив пишній маєток, його серце затріпотіло, мов хвостик у ягняти.

Раптом відчинилися двері, і вийшла його дружина — у золотих черевиках, у розкішній шовковій сукні, у рожевому чепчику.

Цілий рік насолоджувався чоловік таким життям, їздив у гості до інших поміщиків, а вони приїжджали до нього.

Та скоро стало йому набридати й поміщицьке життя. Заманулося
бути генералом і носити на грудях багато орденів.

Взяв чоловік сокиру і пішов рубати священне дерево. Сивий дідусь виліз з-під землі і запитав, чого він ще хоче.

Вислухавши уважно чоловіка, дідусь мовив:
—Такою честю я не можу тебе наділити, ти повинен піти на службу до короля, і тоді різні нагороди прикрасять твої груди. А щоб ти успішно опанував усі справи, я покроплю твою голову водою з джерела мудрості.

На другий день чоловік вирушив у столицю. Король привітно зустрів його і взяв до себе в свиту.

**Завдяки мудрості, чоловік одержував нагороду за нагородою
і незабаром став дуже знаменитим.**

Через рік, славетний і могутній, повернувся він у свою мизу.
Уклонитися йому зібралися селяни й волосна знать.

Два роки пробував чоловік генералом, та пиха знову заворушилася в його душі. „Хіба не ліпше бути королем, ніж прославленим генералом?“ — гадав собі.

Знову взяв сокиру й пішов до священного дерева. Рубнув раз, почекав трохи дідуся, але марно. Вдарив удруге, озирнувся довкола, чи не з'явився сивий дідусь. Знову нікого. Вдарив утретє.

Зі страшним гуркотом розкололася земля, сивий дідусь виліз із-під коріння з величезною мідною палицею в руках і запитав громовим голосом:

— Що тобі ще треба, можновладний чоловіче?

—Я хочу стати королем. Генеральське життя не для мене, набридло вже ходити до короля і говорити йому слова покори й любові.

—Гай, гай, чоловіче, ти був бідний і нещасний, а ким став нині!
А твоє серце все не знає спокою. Я не можу збагнути, коли буде
край твоїм примхам!—сказав сивий дідусь з досадою і струсонув
дерево.

В ту ж мить генерал обернувся ведмедем та й пішов на чотирьох,
ніби одвіку був звіром.

Невдовзі прийшла до дерева його дружина. Дідусь знову потрусив дерево, і жінка стала ведмедицею. Дідусь оперішив обох ломакою, і клишоногі побігли в ліс. Більше їх ніхто не бачив.

